

Чи може підприємство, засноване на власності замовника, брати участь у торгах останнього?

Питання читача

Привіт! Допоможіть з таким питанням: **міська рада є засновником комунального підприємства, яке надає послуги з благоустрою території**. На озеленення територій та утримання зелених насаджень міською радою в бюджеті міста затверджено витрати в розмірі 400 000 грн.

Враховуючи, що вимогами [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) (далі — Закон) забороняється придбання товарів, робіт і послуг до / без проведення процедур закупівель / спрощених закупівель, визначених Законом, та укладення договорів про закупівлю, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до / без проведення процедур закупівель / спрощених закупівель, визначених Законом, **міська рада, як головний розпорядник коштів місцевого бюджету**, що також є замовником у розумінні Закону, **може прийняти рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми комунальному підприємству** як розпоряднику бюджетних коштів нижчого рівня та довести до нього у встановленому порядку відповідні обсяги бюджетних асигнувань.

У такому разі, **якщо безпосереднім виконавцем послуг із благоустрою території міської ради буде комунальне підприємство, то** закупівля таких послуг у порядку, встановленому Законом, міською радою не проводиться. Тобто **виникають такі запитання:**

чи має міська рада укласти договір про закупівлю щодо надання послуг із благоустрою території?

чи не вважатиметься це як проведення закупівлі до / без проведення процедури закупівлі або інше порушення [КУпАП](#)?

якщо договір не укладається, то що є підставою надання послуг із благоустрою та перерахування коштів на їх виконання комунальному підприємству?

чи доцільно створювати такі комунальні підприємства?

Відповідь експерта

Вітаю! Для того щоб відповісти на ці запитання, слід згадати, що Закон містить поняття «пов'язані особи». Так, **пов'язаними особами для цілей Закону вважатимуться юридична особа, яка здійснює контроль над учасником процедури закупівлі або контролюється учасником процедури закупівлі, або перебуває під спільним контролем з учасником процедури закупівлі.**

Під здійсненням контролю розуміється можливість здійснення вирішального впливу на господарську діяльність учасника процедури закупівлі. Такий вплив може здійснюватися безпосередньо або через інших фізичних чи юридичних осіб, зокрема надавати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління учасника процедури закупівлі.

Тому у разі, **якщо міська рада для придбання товарів, робіт чи послуг оголосить тендер, створене нею комунальне підприємство розглядатиметься в разі участі в тендері як пов'язана юридична особа.**

Статтю 17 Закону передбачено, що замовник приймає рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію учасника або відмовити в участі у переговорній процедурі закупівлі, якщо тендерна пропозиція подана учасником конкурентної процедури закупівлі або участь у переговорній процедурі бере учасник, який є пов'язаною особою з уповноваженою особою (особами) та / або з керівником замовника.

Тобто тендерна пропозиція такого комунального підприємства, заснованого на власності територіальної громади, що входить до сфери управління міської ради, підлягатиме відхиленню.

Саме тому в наведеному випадку, якщо громадою вже створене комунальне підприємство відповідної спрямованості, яке може задовольнити потреби громади, яка його утворила, **пропонується розглядати делегування повноважень від головного розпорядника (міської ради) до розпорядника нижчого рівня або одержувача (комунального підприємства) згідно з вимогами бюджетного законодавства за певною програмою.**

Згідно з бюджетним законодавством «головний розпорядник бюджетних коштів», «розпорядник бюджетних коштів» та «одержувач бюджетних коштів» визначені у пунктах 18, 47 та 38 частини 1 статті 2 Бюджетного кодексу України (далі — БКУ).

При цьому відповідно до БКУ **головний розпорядник бюджетних коштів**, зокрема, отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України (рішенні про місцевий бюджет); **приймає рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми розпорядниками бюджетних**

коштів нижчого рівня та / або одержувачами бюджетних коштів, розподіляє та доводить до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань.

Разом з тим питання доцільності / недоцільності створення комунальних підприємств не є предметом регулювання закупівельного чи бюджетного законодавства, а регулюється законодавством про місцеве самоврядування та Господарським кодексом України.

Коментар редакції. Відповідно до частини 6 статті 22 БКУ **розпорядник бюджетних коштів може уповноважити одержувача бюджетних коштів на виконання заходів, передбачених бюджетною програмою, шляхом доведення йому бюджетних асигнувань** та надання відповідних коштів бюджету (на безповоротній чи поворотній основі).

Якщо замовником у розумінні Закону є головний розпорядник бюджетних коштів (розпорядник бюджетних коштів), який **не делегує** повноважень розпорядникам нижчого рівня (одержувачам бюджетних коштів), то планування та придбання товарів, робіт або послуг здійснюється відповідно до вимог Закону, керуючись вартісними межами, визначеними Законом, саме цим суб'єктом.

Щодо цього читайте на порталі RADNUK.COM.UA «[Лист Мінекономіки Щодо делегування здійснення закупівель](#)».